No. 927 Zaterdag 5 October 1901. 18de Jaargang.

# AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN CONCORDIA N°. 129, PIETERMAAI.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 4 October.

## AANSLAG OP MAC KINLEY.

Toen Caserio, de moordenaar van president Carnot, terechtstond, riep zijn verdediger, op de jury wijzend uit: *Gij, mijne heeren, gij kweekt anarchisten.* Sinds dien zijn Keizerin Elisabeth van Oostenrijk en Koning Humbert van Italië gevallen onder het moordend staal, sinds dien hebben aanslagen van min of meer ernstigen aard plaats gehad op den Koning van Engeland en Keizer Wilhelm, terwijl dezer dagen nog in Oostenrijk, Frankrijk en Denemarken anarchisten zijn aangehouden, die blijkbaar met de slechtste bedoelingen waren bezield.

En thans staat eene geheele wereld weder verslagen over eene nieuwe misdaad tegen een bekleeder van het gezag, over den moordaanslag op president Mac Kinley.

Is het niet, alsof de gebeurtenissen der laatste jaren eene ijzingwekkende vestiging geven van de geweldige beschuldiging, die Caserio's verdediger den franschen rechters en allen aanhangers der revolutionnaire denkbeelden naar het hoofd slingerde?

Inderdaad, de droevige reeks van moordaanslagen op vorstelijke personen en andere gezaghebbers moet zelfs den meest sceptischen, den onverschilligsten wereldbeschouwer uit zijn dommeling doen ontwaken. Ieder mensch, die nog over eenig gezond verstand beschikt, zal zich afvragen, waarin die vorstenmoordenmanie zijne oorzaak vindt? Met verbijstering moet hij wel constateeren, dat deze gevolgen eene oorzaak hebben, die, in hare uiterste consequenties doorgedreven, de maatschappij reddeloos en onvermijdelijk ten ondergang en verderf moet leiden.

Zelfs menig overtuigde aanhanger der revolutionnaire denkbeelden keurt af deze ontzettende bedrijven van moord en geweld. En toch, zonder zijne "overtuiging" te kwetsen en te loochenen, zonder met zijne eigene theorieën in tegenspraak te komen, kan hij niet verlangen, dat er tegen het anarchisme als leer maatregelen worden genomen, zelfs niet, dat de propaganda voor de anarchistische leerstellingen in woord en schrift worde verboden.

De "vrijheid van denken", die hij opeischt voor ieder individu, de vrijheid van vereeniging, de vrijheid van drukpers en wie weet welke vrijheden al meer, die hij als het hoogste „goed" van den mensch beschouwt, zouden daardoor worden gefnuikt.

Wij durven verder gaan en zeggen, dat die revolutionnairen, d. z. socialisten, radicalen, liberalen enz., willen ze consequent blijven, vorstenmoorden zelfs niet mogen bestraffen. Of is er geen flagrante tegenspraak in, wanneer men iemand toestaat, neen voor eenieder het "recht" opeischt te denken wat hij verkiest, is het geen flagrante tegenspraak, zeggen we, wanneer men de uitvoering van dat "recht", in casu de uitvoering dier gedachten, verbiedt?

Niettegenstaande dit alles zullen de revolutionnairen hunne ideeën behouden, en de anarchisten zullen onder de bescherming dier denkbeelden hun afschuwelijk, ontzettend werk voortzetten.

En zoo gaat de maatschappij steeds verder op de baan, die ten afgrond leidt, tot...... ja, tot? Laat ons hopen, dat het volksgeweten, dat het geweten is der rechtzinnigen, zal ontwaken vóór dat de orde is omvergeworpen, dat het volk recht zal eischen, maar recht dat *mag*, dat *kan*, dat *moet* doorgevoerd worden tot zijne uiterste consequenties.

Doch om zulk een recht te kunnen handhaven, zal moeten worden teruggegaan tot de zuivere, onveranderlijke beginselen van het christendom.

„Dat adderen-gebroed moet uitgeroeid worden," roept de *New-York Herald* in billijke verontwaardiging uit, maar het blad voegt niet erbij, wie die adders gekoesterd heeft, wie de oorzaak is dat ze welig voorttieren.

Zou de oorzaak van het anarchisme te vinden zijn, zooals de *Scientific American* van 14 September wil, in den ziekelijken aanleg van een individu, die van ouder op kind overgegaan en door verdrukking armoede en ontevredenheid ontwikkeld, bij den anarchist rijpt tot hoogmoedswaanzin, omdat hij het als zijn plicht beschouwt de sociale toestanden te hervormen en de maatschappelijke verhoudingen te doen ophouden? Daartoe moeten de dragers van het gezag uit den weg geruimd, in het oog van den anarchist een verheven plicht, waarvan de vervulling niet te duur wordt betaald met het inboeten van eigen leven vooral wanneer hij daarna beschouwd zal worden als een martelaar, die zichzelven gaf voor zijne beginselen.

Doch waar gaan we heen met zulk een theorie?

Indien de mensch niet meer verplicht is „zijn ziekelijken aanleg" te hervormen en ten goede te leiden en zich met alle kracht te verzetten tegen sommige invloeden, welke „den ziekelijken aanleg" ontwikkelen kunnen.

Indien de anarchist, handelende naar een „onweerstaanbaren" drang om de hoofden van Staat van het leven te berooven en een anarchistisch martelaarschap te beoefenen, niet meer verantwoordelijk is voor zijne daden, waarom dan een dronkaard?

En als men in dronkenschap geen misdaad meer begaan kan, die strafbaar is, waar zal dan het einde zijn?

Maar waar dan moet de oorzaak gezocht worden van zooveel euveldaden, van het werkdadig optreden van het anarchisme?

Ziehier. Eenige jaren geleden werd door een fransche rechtbank een jeugdig misdadiger ter dood veroordeeld, omdat hij ter verkrijging eener kleine som gelds zich had schuldig gemaakt aan moord.

De verdediger van dien boosdoener kon niet één enkele verzachtende omstandigheid aanvoeren, noch de clementie der rechters inroepen, omdat de schuldige in cynische onbeschaamdheid niet het minste bewijs van berouw had gegeven. De misdaad was overtuigend bewezen, de moordenaar zelf had volmondig zijne schuld bekend. En toch meende de verdediger, dat hier de ware schuldige niet werd getroffen.

Onder ademlooze stilte en met welsprekend gebaar wijzend op het kruisbeeld, dat aan den wand hing boven de hoofden der rechters, sprak de verdediger: „Gij hebt het doodvonnis uitgesproken over mijn cliënt en aldus meent gij voldaan te hebben aan de eischen der menschelijke gerechtigheid, maar thans daag ik u voor den rechterstoel van Hem, dien gij uit de scholen hebt verwijderd, dien gij stelselmatig den toegang ontzegd hebt tot het hart van het kind, dien gij zoekt te verjagen uit het katholieke Frankrijk. Verwondert u thans niet,

## Feuilleton.

## Friedrich Chopin.

( *Naar het Duitsch.* )

Het aartsbisschoppelijk paleis te Posen was op zekeren Septemberavond van het jaar 1828 luisterlijk verlicht. Het herbergde interessante gasten, die ter eere van den doorluchtigen aartsbisschop Mgr. Wolicki een soirée musicale gaven.

De prelaat, een echt muziekliefhebber, verheugde zich zeer, dat de jonge Friedrich Chopin, een opkomende ster aan den kunsthemel, zijne uitnoodiging had aangenomen en nu op zijn doorreis van Berlijn naar Warschau ten zijnent vertoefde.

Geboren in het jaar 1809 in Zelazowa Wola bij Warschau, vereenigde Chopin in zich de voortreffelijke hoedanigheden zijns Lotharingschen vaders en zijner schoone, bevallige, Poolsche moeder, Justine Krzyzanowska, zoodat hij reeds als negentienjarig jongeling door zijn innemend fijne manieren aller harten veroverde.

In groepjes stond men om den vleugel, aan welke de jeugdige virtuoos zijne heerlijke melodieën ontlokte. Hij had de gewoonte, onder het spel omhoog te staren, wat zijn fijnbesneden gezicht een eigenaardig treffende uitdrukking gaf.

Professor Jarocki kon niet nalaten hem met dit aanwendsel te plagen, maar de kerkvorst zei: „Laat hem toch begaan! Waar wij een plafond zien, aanschouwt Friedrich zeker de Heilige Cecilia en louter musiceerende engelen!"

Chopin knikte.

„Dat was werkelijk zoo, Monseigneur, want ik speelde den herderszang uit den Messias van Händel, en dan hoort men wezenlijk de engelen het Eere zij God in den hooge! zingen!

„Maar," voegde hij erbij „ik moet bekennen, dat ik anders onder 't spelen allerlei wereldsche gedachten en herinneringen in 't hoofd heb."

„Herinneringen?" lachte een der gasten. „Maar beste jongen, je bent immers pas negentien jaar?"

„Friedrich is vroegtijdig begonnen" zei de aartsbisschop. „Ik zie hem nog als negenjarig knaapje, toen hij op verzoek van den grooten staatsman en dichter Julius Ursin Niemcewicz voor het eerst in het publiek speelde. En hoe speelde hij! Meesterlijk klonk Gyrowetz klavierconcert onder den aanslag der kleine vingertjes, zoodat het publiek in geestdrift geraakte. Eenige dagen later lachte heel Warschau erover, wijl de kleine, toen zijn moeder hem vroeg: „Wat viel het meest in den smaak van het publiek?" naief had geantwoord: „Mijn mooie geborduurde kraag, Mama! Daar keken ze allen naar!"

„Hoovaardig op zijn spel was Friedrich nooit!" voegde professor Jarocki erbij, „maar men legde het er wel op aan, om hem ijdel te maken, want sinds dien bewusten concertavond betwistte men elkaar de eer, het wonderkind op een soirée te noodigen.

De bisschop knikte.

„Geen soirée scheen geslaagd zonder hem! Eindelijk werd hij door Vorstin Czetweotynska geintroduceerd bij vorstin Louvicka, de schoone, ongelukkige gemalin van grootvorst Pawlowiecz en daar moet hij, als een tweede David vaak door zijn spel booze grillen en onweerswolken verdreven hebben. Doch genoeg daarover, anders zouden wij hem nu nog ijdel maken. Laat uw horloge eens zien Friedrich en vergast ons dan nog eens op uw spel!"

Chopin reikte zijn hoogvereerden vriend het kostbare horloge toe, die het door zijn gasten liet bewonderen, terwijl hij hen opmerkzaam maakte op de inscriptie: „Donnée par Mme. Catalani à Frédéric Chopin, âgé de dix ans."

Intusschen zweefden de fijne handen des jongen kunstenaars reeds over de toetsen en spoedig sleepte hij allen wederom door zijn betooverend spel mee.

„Hoordet gij nu weer de engelen zingen?" vroeg de prelaat, toen de laatste toon verstomd was.

Een schalksch lachje gleed over Chopin's gezicht.

„Neen, neen, Mgr. ik zou bang zijn, dat u den vleugel zou sluiten, als ik u vertelde, waaraan deze compositie haar ontstaan te danken heeft.

„Kom er maar mee voor den dag," moedigde de bisschop aan en Jarocki zeide: „Niemand kan beter verhaaltjes dichten bij zijn composities dan onze Chopin!"

„'t Was te Warschau gebruik" zoo begon de kunstenaar, „dat wij, studenten, 's Zondagsmorgens te elf uur den gezongen dienst in de Witztekkerk bijwoonden. Op zekeren keer moest ik het orgel spelen. Terwijl de dienstdoende priester het Oremus zong had ik een oogenblikje, een paar minuten maar om te fantaseeren! Ik had echter het laatste motief der gezongen Mis in het hoofd en speelde daarop door. Hoe 't kwam, of ik juist in de rechte stemming was of een ingeving kreeg weet ik niet. Om kort te gaan, alle zangers verlieten hun lezenaar en wij verdiepten ons in de muziek, totdat de koster woedend naar boven stormde en ons toeriep: „Wat drommel, wat mankeert jullie? De pastoor heeft al voor de tweede

dat er zoeveel boosheid en cynisme kan wonen in het hart van een mensch; thans ziet gij de gevolgen van uw verderfelijken arbeid, van een opvoeding zonder God."

In waarheid, zóó is het! Sinds de wereld zich heeft afgekeerd van God en een valsche wijsbegeerte 's menschen verstand heeft afgetrokken van het zoeken en kennen der eenige, eeuwige Waarheid, zegepraalt en regeert de ongerechtigheid. Indien God niet meer wordt gekend als de Looner van het goed en de Straffer van het kwaad, indien niet meer wordt geloofd aan een leven hiernamaals, wat dan kan de mensch nog afhouden van het kwaad, van het involgen zijner booze driften?

De menschelijke wetten hebben geen kracht meer, wanneer ze niet worden gesteund door de goddelijke; de eerbied voor het gezag verdwijnt, wanneer in den drager daarvan niet meer wordt gezien de vertegenwoordiger van den hoogsten en oppersten Wetgever; maatschappelijke toestanden en verhoudingen worden niet meer geëerbiedigd, wanneer niet meer wordt erkend, dat er Eén is, die regelmaat en orde bracht volgens de inzichten zijner oneindig wijze voorzienigheid.

Daarom bij elk gekroond hoofd, dat valt door de hand van een anarchist, kunnen wij het woord herhalen door Bossuet den koningen der aarde toegeroepen: *Intelligite, erudimini, qui judicatis terram, Begrijpt en leert, gij die over de wereld oordeelt.*

Begrijpt, dat het anarchisme, dat adderen-gebroed, niet wordt uitgeroeid door het opvolgen alleen van dezen raad:

"Alleen door samenwerking van de regeeringen der verschillende staten kan aan het voortwoekeren van het kwaad paal en perk worden gesteld. Zij mogen zich niet door een verkeerd begrip van liberalisme laten terug houden van het verordenen der noodig geworden maatregelen. De brandpunten van het anarchisme moeten ontdekt worden en de leiders onschadelijk gemaakt; de broeinesten van de moordplannen moeten schoongeveegd worden, en den ophitsers der onkundige menigte de gelegenheid ontnomen worden hun maatschappelijke ontbindingsleer te verkondigen door woord en schrift."

Begrijpt, dat de mensch moet terugkeeren tot God, dat het kwaad alleen gekeerd wordt door de onveranderlijke wetten, die God heeft vastgesteld, en in den mensch het bewustzijn moet levendig worden gehouden, dat er een God is, aan Wien wij verantwoording schuldig zijn van al onze gedachten, van al onze handelingen.

Leert, dat de volkeren niet kunnen geregeerd worden zonder God en dat waar het Godsgezag wordt aangerand, deze aanslag zich altijd keert en wreekt op hen, die hem hebben toegelaten en voorbereid.

---

# De Centrum-partij.

Het *Centrum* van 2 September schrijft naar aanleiding van den laatsten duitschen katholieken-dag het volgende:

De jongste algemeene vergadering der Duitsche Katholieken heeft wederom het bewijs geleverd, dat zij als sociale en staatkundige partij nog steeds op een zeer groote hoogte staan, en dat het Centrum een vaste burcht blijft, waartegen de vijand tevergeefs zijn kracht verspilt. Het verloop van den Katholiekendag mag in elk opzicht schitterend heeten. „De 48e General-Versammlung," zeide de president, „was een waardige opvolgster harer 47 voorgangsters."

Zij was meer dan dat, voegt de *Kolnische Volkszeitung* hieraan toe. Wij zijn sinds vele jaren aan een grooten toeloop gewoon; maar zooals het thans was, dat dubbele vergaderingen moesten worden gehouden, was het nog nimmer. En het spreekt wel vanzelf, dat de orde en organisatie als naar gewoonte voorbeeldig waren, dat schitterende redevoeringen werden gehouden, dat de geestdrift hoog opvlamde en dat, met het oog op de protestantsche meerderheid van Osnabrück's bevolking, — die overigens de deelnemers aan het Congres zeer vriendelijk ontving, — zeer tactvol werd opgetreden.

Een ander bewijs van de kracht, welke het katholieke leven ook ditmaal weder aan den dag legde, is te vinden in de scherpe aanvallen van anti-katholieke bladen, aanvallen, welke zich trouwens in den laatsten tijd zóó veelvuldig voordoen, dat de vraag gerezen is, of een nieuwe Kulturkampf, zij 't dan in gewijzigden vorm, te wachten staat.

De teleurstelling der anti-clericalen moet dan ook groot zijn. Toen Windthorst gestorven was, werd door sommigen gevreesd, maar door anderen *gehoopt* dat het Centrum een duistere toekomst tegemoet ging. Nu de groote leider was heengegaan, de man die de partij gebracht had op het toppunt van haar macht en de onderscheiden elementen zoo voortreffelijk wist bijeen te houden, kon het niet lang duren, of er zouden teekenen van verzwakking komen. De „kleine Excellentie", de „parel van Meppen" was niet te vervangen. Zijn dood zou het begin zijn van de ontwrichting, misschien wel van de ontbinding der Centrum-partij.

Deze verwachting werd beschaamd.

Meer dan een tiental jaren mist het Centrum thans de leiding van haar grooten generaal, en nog altijd is er geen verandering, of verslapping gekomen in de marschroute. De Katholieken hebben hun overwegende positie behouden in Rijksdag en Landdagen; zij zijn zelfs nog hooger gestegen; hunne algemeene vergaderingen worden niet minder goed bezocht, hunne talrooze vereenigingen en honderden dag- en weekbladen nemen toe in bloei en omvang; en de eenheid en geestdrift, die beide kenmerken van een hoog-ontwikkeld openbaar leven, verloochenen zich geen oogenblik.

Is het wonder, dat de tegenstander jaloersch, boos, verbitterd wordt? Is het wonder, dat met name de sociaal democratie, wanhopig omdat het gros der katholieke arbeiders de Centrumsvaan blijft volgen, haar poogt verdacht te maken, het tracht te doen voorkomen, alsof het Centrum „de kapitalistische uitbuiting" min of meer in bescherming neemt?

Met volle recht kan de *Kolnische Volkszeitung* erop wijzen, dat het Centrum reeds sociale hervormingen verlangde, toen de regeering en andere partijen zich nog met felheid daartegen verzetten. De sociaal-democraten, zegt het blad, kunnen tegen de sociale politiek van onze partij geen andere grief aanvoeren, dan dat wij het socialisme niet willen. Zeer zeker zijn niet alle wenschen van het Centrum vervuld; maar wanneer het zich op sociaal-democratisch standpunt had geplaatst met den eisch „alles of niets," dan zouden heel wat minder hervormingen zijn tot stand gebracht, dan waarop wij thans kunnen bogen. In den grond der zaak heeft men het Centrum dan ook slechts *dit* te verwijten, dat het een *positieve* politiek drijft en verlangt, wat onder de gegeven omstandigheden te bereiken is.

Dit laatste verklaart voor een goed deel het succes, door de Duitsche Katholieken onder de leiding van eminente mannen behaald. Aan vastheid van beginselen paarden zij een uiterst practischen zin. Zij voerden in zekeren zin ook *Real-politik*, maar niet in de beteekenis, welke dit woord had bij prins Bismarck, die recht noch vrijheid ontzag. En daarbij hielden zij steeds het oog gericht op het *algemeen* belang. De instandhouding en bloei van middenstand en burgerij waren evengoed het voorwerp van de zorg des Centrums, als de welvaart der arbeidersklasse. Hierdoor kreeg men een krachtig geheel, vast aaneengesnoerd, innig tezamen gehouden door het besef, dat men elkander noodig heeft en dat, als tusschen kinderen van eenzelfde gezin, wederzijdsche steun geboden is. Dat het Centrum in stand kon blijven, ook nu Windthorst van het tooneel verdween en de kerkvervolging in haar ouden scherpen vorm sinds jaren tot het verleden behoorde, levert het meest overtuigende bewijs van de hechte grondslagen, waarop deze partij steunt en van de hooge politieke ontwikkeling harer leden, — het bewijs tevens, dat zij niet staat of valt met een persoon, maar dat zij is een *levend organisme*, sterk door zijn eigen pit en merg.

Natuurlijk hebben tot zijne ontwikkeling de groote voorgangers uit den tijd van den *Kulturkampf* veel bijgedragen. De grondslagen zijn door hen gelegd en het is hun geest, die het Centrum tot zoo machtige werkzaamheid heeft geïnspireerd. Ook zal een goede leiding steeds noodig *blijven* en vervult dr. Lieber thans die uiterst moeilijke en delicate taak op waarlijk eminente wijze.

Maar hoofdzaak is toch het *partij-leven zelf*, het partij-leven, dat allen omvat en tezamen houdt en van den hoogsten tot den laagsten de noodige politieke ontwikkeling geeft, hen doordringend van het besef der groote verantwoordelijkheid, welke iedere staatsburger tegenover de gemeenschap te dragen heeft.

Zonder zulk een partij-leven is de beste leiding onvruchtbaar, gelijk ook de voortreffelijkste generaal met machteloosheid geslagen wordt, wanneer hij geen goed gedisciplineerd leger onder zijne bevelen heeft.

---

maal: Per omnia saecula saeculorum gezongen! De misdienaar schelt en jullie hoort niet en speelt maar door!"

Allen lachten. De bisschop dreigde met den vinger.

„Kom speel nog eens een stukje."

Chopin boog glimlachend en spoedig weerklonk pianissimo een nieuwe melodie zoo zacht en liefelijk als de adem van de Zefir.

Diepe stilte heerschte er nog een wijle nadat de laatste tonen verstomd waren.

Bedaard keerde de virtuoos zich om en toen hij het gezelschap zag zitten, in zoo aandachtig luisterende houding zei hij teleurgesteld: „Ik hoopte dat gij allen in slaap gevallen waart, met dat wiegelied heb ik er al zoovelen in slaap gebracht."

„Vertellen! vertellen!" riep men eenparig en dadelijk begon hij: „zooals u weet, had mijn vader een jongens-instituut. U kunt begrijpen, dat het zoodoende bij ons in huis nog al eens rumoerig toeging. Op zekeren namiddag, dat mijn vader afwezig was, maakten de jongens zoo'n kabaal in de school, dat meester Brrcinski geen raad wist. Fluks zette ik mij aan de piano, spoorde de belhamels tot stilte aan en beloofde hun, al spelende een geschiedenis te vertellen. Ik begon en hoewel aanvankelijk met tegenzin, gingen ze allen zitten. 't Werd schemer, doodsche stilte heerschte er. Ik speelde al zachter en zachter, alsof ik kinderen in slaap moest wiegen; eindelijk bemerkte ik, dat mijn toehoorders werkelijk in slaap waren gevallen. En hier heeft niemand geslapen, ofschoon ik hetzelfde wiegelied gespeeld heb!"

„Neen geslapen hebben we niet" antwoordde de kerkvorst ernstig, „maar wij hebben opnieuw ondervonden, dat onze Chopin een groot heksenmeester is."

„Dat 's het rechte woord, Monseigneur, maar hij kan nog meer dan iemand naar willekeur in slaap brengen, hij kan zelfs hartstochtelijke rookers hun pijp doen vergeten en dat wil wat zeggen! Daarvan kan ik u een staaltje vertellen. Op onze terugreis van Berlijn hadden wij twee metgezellen. Beiden rookten aanhoudend uit lange pijpen en de een verzekerde, dat hij rookte van 's morgens vroeg tot 's avonds laat en liever dood ging dan een half uur zijn pijp te moeten missen.

„Te Züllichau moesten wij een half uurtje op andere paarden wachten, ik nam de gelegenheid waar om in het posthuis, tevens logement, iets te gebruiken — Friedrich liep echter wat rond en ontdekte toen in een aangrenzende zaal een vleugel. Ik lachte in mijn vuistje, toen Chopin het instrument, dat uitwendig niet veel bekoorlijks had, wantrouwend bekeek. Nadat hij een akkoord had aangeslagen, riep hij echter opgetogen uit: „Sancta Cecilia, de vleugel is gestemd."

„En nu speelde hij! Wijl hij hier tegenwoordig is, mag ik niet zeggen hoe heerlijk."

't Was een gedicht, dat schoonste wonderbaarlijkste gedicht wat 'k ooit hoorde! Hij begint een fantasie over Poolsche liederen. Onze reisgezel, die zonder te rooken niet leven kon, staat in luisterende houding achter Chopin's stoel, geheel verdiept in de muziek.

„Zijn oogen volgen elke beweging der slanke vingers. Alles om zich heen vergeet hij, zelfs zijne beste vriendin, de pijp. Ze is uitgegaan en hij merkt het niet eens, hij laat ze vallen!

Zachtjes komen ook de andere reizigers binnen, gevolgd door den postmeester, diens vrouw en beide zijn dochters, een paar aardige meisjes.

„Friedrich let niet op zijn gehoor, steeds inniger, liefelijker wordt zijn spel, soms klinkt het als elfengezang bij maanlicht, dan weder als klaaglied van den nachtegaal.

„Ieder luistert met ingehouden adem. Daar roept op eens een stentorstem: „'t wordt tijd, er is ingespannen."

„St, spellebreker," roept de logementhouder den postillon toe. Chopin springt op, doch als uit één mond klinkt het „speel nog wat, speel nog wat!"

„Maar wij moeten vertrekken!" zegt Friedrich. „Ik geef u courierpaarden," zegt de postmeester en de aan 't rooken verslaafde reiziger zweert, dat hij hem nooit weer zal hinderen met dampen, al zou hij ook levenslang zijn pijp moeten missen."

„Ziet u," valt Chopin in de rede, „die naïeve hulde heeft mij meer genoegen gedaan, dan ellenlange lofredenen der critici."

„En speelde Friedrich nog door?" vroeg de aartsbisschop.

„Men dwong hem letterlijk, de Poolsche liederen te herhalen." Toen hij aan het verzoek voldaan had, en wij wilden heengaan, zei de postmeester met tranen in de oogen: „Zoolang ik leef, zal ik Friedrich Chopin niet vergeten"! En eer wij erop verdacht waren, droeg hij hem op zijn armen naar de postkoets, terwijl zijne dochters den weg daarheen met rozen bestrooiden.

„Zoo was ons afscheid van Züllichau, mij dunkt Friedrich, ge moest ten dank aan onzen hoogedelen gastheer, de Poolsche liederen eens spelen, waarmede gij ginds zooveel eer hebt behaald."

Stilzwijgend bewilligde Chopin en ook hier brachten de wonderschoone melodieën zijn gehoor in verrukking.

„Voor deze liederen zal nog menigeen hem op de handen dragen!" zei Mgr. Wolicki ontroerd, en professor Jarocki voegde erbij: „En daarvoor zal menige vrouwenhand zijn pad met rozen bestrooien."

„Geen rozen!" zei de jeugdige kunstenaar peinzend „want rozen hebben doornen."

Rozen en doornen! Voorwaar beiden zijn hem kwistig ten deel geworden: Rozen van geluk, vreugde en liefde. Maar wie weten wil of ze ook doornen hadden, die luistere naar Friedrich Chopin's zacht-weemoedige, dieptreurige melodieën, die een eigen levensgeschiedenis verhalen.

## Nieuwsberichten.

### CURACAO.

#### Havennieuws.

De *Prins Maurits* arriveerde hier laatstleden Woensdag. Het schip had veel ruw en onstuimig weer ondervonden met hooge en zware rolling. Kapitein G. D. NIEMAN bleef om gezondheidsredenen achter en is op deze reis vervangen door kapitein J. JUTTE.

* *
*

Met zekerheid is het niet te melden of het nieuwe stoomschip *Prins Willem I*, 15 September van Amsterdam vertrokken is, of wel de *Prins Willem IV* nog heeft moeten invallen. Wel werd alles er op aan gelegd om het nieuwe stoomschip op dien datum te doen vertrekken doch absoluut zeker was het niet.

* *
*

Het den 15 Sept. van Amsterdam vertrokken stoomschip heeft een transport militairen aan boord. Aangezien 15 Sept. op Zondag viel, was door den Minister besloten dat deze militairen reeds des Zaterdags aan boord zouden komen om Zondagsreizen te vermijden.

* *
*

Een nieuw stoomschip is weder door de *K. W. I. M.* besteld en wel bij de Heeren Blohm en Voss te Hamburg, dezelfden die de *Prins Maurits* gebouwd hebben.

* *
*

Dinsdagmorgen omstreeks negen uur is hier binnengevallen het duitsche oorlogsschip *Vineta*, dat ruim drie weken geleden voor de haven verscheen.

De *Vineta*, Commandant DE FONSECA WOLHEIM, heeft een lengte van 105 meter bij een breedte van 17 meter en een diepgang van 6,3 meter, meet 5885 ton en de machines ontwikkelen 10.000 paardenkracht. Het geheele schip is gebouwd van staal met houten binnenkast en wordt beschermd door een pantser van 100 millimeter dikte. Dit oorlogsschip is bewapend 20 snelvurende Kruppkanonnen, 14 mitrailleusen en 3 onderzeesche torpedoworpers. De *Vineta* is bemand met 444 koppen en werd te water gelaten in 1898, loopt met een snelheid 18 knoopen en kan 500 ton steenkolen laden. De *Vineta* vertrok Donderdag in den namiddag naar Pto. Cabello.

#### Posterij.

*Lijst van onafgehaalde en onbestel baar bevonden brieven:*

Francisco Basilio, Capt. J. F. Barr, Carlos Gastelbondo, Elba L. de Algandona, Cesilia Hernandes, J. A. Jesuram & Zoon, H. P. Kranikel, J. M. Levy, Leonora de Martiez, Francesco Marru, U. S. Hydrographic Office Navy Department Washington D. C. c|o. Un. States Consul, Gabriel Pinedo P para remitir á Soledad Biagi, Penso & Delvalle, Isabel Reina, Emilio Reinhard, J. Senior, Eliza Sevrin, Pedrito Santiago p. a. Francisko Santiago, John E. Ventre, v. d. Garden.

Aangeteekende stukken:

A. T. Brupe en T. F. W. Krafft. Niet voor bestelling vatbaar een geadresseerd aan: Perret Gentil.

#### Leger.

Bij Kon. besluit is benoemd bij het wapen der infanterie tot 1e luit. de 2e luit. J. L. SCHOONHOVEN, gedetacheerd bij de landmacht in West-Indië.

#### Gentlemanlike.

Wij vinden in de *Surinamer* van 19 September ll. onder bovenstaanden titel het volgende:

Naar wij uit Trinidad vernamen, is de nieuwe Gouverneur van Curaçao: die verleden week van hier via Trinidad naar zijne bestemming vertrokken is, allerhoffelijkst door den Gouverneur van dat eiland ontvangen. Jhr. De Jong van Beek en Donk werd met groot militair eerbetoon aan de poort van het Gouvernementshotel ontvangen. De politiemacht en de troepen van Trinidad waren in groote tenue opgesteld, toen hij aldaar aankwam.

Des avonds was er te zijner eere groot diner, waarop de militaire overheden, de autoriteiten der stad, de adjudant van Romondt en vele anderen genoodigd waren. Ook was de R. K. aartsbisschop Z. D. H. Mgr. Flood op het diner aanwezig.

De equipage van den Gouverneur van Trinidad stond steeds ten dienste van den curaçaoschen landvoogd.

#### Een werkstaking.

In de *Oficina Maritima* van 2 October vinden wij het volgende bericht:

Ha habido recientemente huelga en Italia, en los empleados de los Museos del Vaticano, á consecuencia de que no se ha querido aumentar el salario que venian percibiendo.

Resueltas las autoridades del Vaticano á no ceder á las exigencias de los huelgistas, parece que han preferido dar clausura á los Museos.

Y no ha servido para abstenerse de esta determinación, ni siquiera el tomar en cuenta que con la clausura se privaban del producto no despreciable que proporcionaban al tesoro pontificio las entradas diarias de los visitantes á los Museos.

Asi es la obcecación de todo el que goza de autoridad.

Wij zullen niet twisten over de meerdere of mindere waarschijnlijkheid van dit bericht, noch den practischen geest bewonderen, die zich toont in de opmerking, welke de *Oficina Maritima* bij dit bericht voegt. Alleen vestigen wij de aandacht op den socialistischen geest, die spreekt uit de laatste alinea.

Vraag: Wanneer morgen een werkstaking uitbreekt op de drukkerij van de *Oficina Maritima* en de directie goedvindt de uitgave van het blad te onderbreken eerder dan toe te geven aan de eischen van het personeel, zal men dan nog schrijven: "Asi es la obcecacion de todo el que goza de autoridad"?

Wij gelooven van neen!

### Ingezonden Mededeelingen.

EMULSION DE SCOTT.

DIGNO DE SU FAMA. — Desde Caracas escribe el Dr. Evaristo Díaz: "Con frecuencia he hecho uso de la Emulsión de Scott en todos aquellos casos en que está indicada, habiendo obtenido en todos ellos resultados positivos. Por tanto considero dicho preparado digno de la confianza y fama universal de que goza."

#### La Semana Cristiana ilustrada.

Recomendamos á nuestros lectores esta importante y hermosa publicación que contiene en cada número las vidas de los santos de la semana ilustradas con magnificos grabados. En cada hogar cristiano debe leerse esta revista.

Precio de suscripción por un año 8 fr. 50 (ó 10 pesetas). Dirigirse á los señores Popelin Hnos., 3 rue Séguier, Paris.

El pago de la suscripción puede verificarse también con 180 estampillas usadas de Curaçao por el término de un año.



### NEDERLAND.

#### Schending van ons gezantschap.

De correspondent van de *Daily Telegraph* te Konstantinopel seint d.d. 4 September aan zijn blad:

Verleden Zondagavond vervolgden Turksche officieren een man, die de vlucht nam in het Hollandsch gezantschap.

Niettegenstaande den weerstand van de Hollandsche garden, drongen de officieren met geweld het gezantschap binnen, doorzochten den hof en maakten zich van den man meester.

Deze schending heeft groote verontwaardiging gewekt onder het diplomatisch personeel. Holland heeft herstel geëischt.

#### De troonrede van Koningin Wilhelmina.

Aan *The World* van New York ontleenen wij het volgend telegraphisch resumé van de troonrede der Koningin bij de opening van het zittingjaar van de Staten Generaal:

*'s Gravenhage Sept.* 17. Heden zijn de Staten Generaal op nieuw geopend door Koningin WILHELMINA, die de plechtigheid in persoon verricht heeft. De Prins Gemaal vergezelde H. M. bij die gelegenheid.

De troonrede wees met nadruk op de noodzakelijkheid van sociale hervorming. H. M. zeide dat er een duidelijke achteruitgang in den zedelijken en stoffelijken toestand merkbaar was, waarop de aandacht der wetgevende macht gevestigd moet worden.

Zij drong op herziening aan van de wet, betrekking hebbende op de handhaving van de Zondagrust; ook op wettelijke en meer besliste beschermin g van het zedelijk karakter van het openbaar leven en van het volk, en verder op een meer afdoende beteugeling van publieke hazardspelen en van drankmisbruik, alles echter zonder afbreuk te doen op de individueele vrijheid.

Ter verkrijging van de noodige sociale hervormingen, zeide H. M., moeten de middelen, waarover het Gouvernement beschikt, versterkt worden; de eerste stap hiertoe zou zijn een herziening van de tarieven van invoerrechten, welke op zoodanige wijze dienen te worden opgemaakt, als om 's lands nijverheid te bevoordeelen.

Godsdienstige en zedelijke beginselen moeten bij marine en leger aangemoedigd worden.

Aan een ander blad van New York ontleenen wij de mededeeling dat de Koningin gewaagd heeft van de vrienschappelijke betrekkingen van het Rijk met alle andere mogendheden.

Het telegraphisch resumé van de troonrede, door de *New York Herald* openbaar gemaakt, gewaagt van de zedelijke verplichting, welke Nederland heeft tegenover de inlandsche bevolking van Ned. Indië en van de noodzakelijkheid om de inlanders, die het Christendom hebben omhelsd, te beschermen, welke bescherming zich ook tot de arbeidende klassen dient uit te strekken.

(*Cur. Courant*).

### BUITENLAND

**Rome.** Nauwelijks was het Reglement van publieke administratie, den 16 Augustus door president Loubet geteekend, in het Vaticaan aangekomen, toen de Congregatie van buitengewone kerkelijke zaken zich vereenigde, om het te bestudeeren. Deze Congregatie, samengesteld uit de Kardinalen Oreglia, Parocchi, Vannutelli, Ledochowski, di Pietro, Gotti, Agliardi, Ferrata, Steinhuber, Segur en Vives, met Mgr. Gasparri als secretaris, is belast met het onderzoek der kwesties, die de betrekkingen van den H. Stoel met de regeeringen kunnen wijzigen. Twee der artikelen van het nieuwe reglement nu willen niets minder dan de jurisdictie van den H. Stoel over de godsdienstige Congregaties wegcijferen. Het is onmogelijk, dat Z. H. den Paus van zijn jurisdictie afstand doet, zooals Z. Em. Kardinaal Gotti in zijn brief aan de fransche Bisschoppen uitdrukkelijk verklaard heeft. In dien brief toch schreef Kardinaal Giotti, dat de Paus niet zou dulden, dat de rechtstreeksche en onmiddellijke uitoefening van zijn opperste gezag over de orden en congregaties, aan welke hij de exemptie heeft verleend, zou worden miskend of verminderd. Indien men dus geen middel vindt om de rechten van den H. Stoel te handhaven zullen de congregaties, die het privilegie der exemptie genieten, de autorisatie der fransche regeering niet kunnen aanvragen, en zij, die de autorisatie reeds hebben, zullen daarvan geen gebruik kunnen maken. Dit is dus eenvoudig niets minder dan de dood van alle Congregraties, die een algemeenen overste hebben en niet aan de bisschoppelijke jurisdictie onderworpen zijn. De vraag is nu of de Congregatie der kerkelijke zaken een tekst zal vinden van het kanonnieke recht, die toestaat het gevaar te bezweren, dat de meeste godsdienstige gestichten en instellingen in Frankrijk bedreigt.

**Duitschland.** — De Regeering, die België in zake China al eens gevoelig op de vingers heeft getikt, zal zich zeker ook wel niet onbetuigd laten nu men daar de onkieschheid heeft gehad van de aanwezigheid in Europa van den boetgezant Prins Chung gebruik te maken, om dezen, na volbrachte zending te Berlijn, tot een bezoek aan België uit te noodigen ter bespreking van zekere handelspannen. Koning Leopold's officieel daartoe gedane noodiging zou reeds door den Prins zijn aangenomen. Het zou ons ganschelijk niet verwonderen,

wanneer de Keizer een stevig stokje voor deze plannen liet steken. Er is toch al niet overmatig veel boetvaardigs in de houding van den gezant, [die *nota bene* wegens den op Von Ketteler gepleegden moord China's verontschuldigingen moet komen aanbieden) gelijk blijkt uit sommige aanspraken die hij maakt.

Maar wanneer andere Mogendheden, nog vóór hij zijne boete-boodschap heeft volbracht, hem nu al aankomen met wat men in het dagelijksch leven „meteentjes" noemt, zal het haast een glimlach worden, waarmede hij de keizerlijke audiëntiezaal binnentreedt. Dat zulks hem daar ongenadig afgeleerd zou worden, wanneer hij het deed, — daar zijn wij niet bang voor. Maar wie een condoleantie-bezoek komt maken moet niet op de stoep door een buurman worden staande gehouden met eene pret-uitnoodiging voor straks. En zou het ons grootelijks verwonderen, wanneer aan België niet werd te kennen gegeven, dat men daar, wanneer men Prins Chung over zaken wil spreken, eene betere gelegenheid moet waarnemen, dan wanneer hij op eene hoogst ernstige boete-zending uit is. — De Chineesche boetgezant Prins Chung, is met een extra-trein naar Berlijn vertrokken. Hij schijnt er zich dus bij te hebben nedergelegd het verlangde woord „vergeving vragen" wegens den op den gezant Von Ketteler gepleegden moord te bezigen, in plaats van, zooals hij wilde, eenvoudig te verklaren, dat zijne Regeering die misdaad „betreurt." Van den eisch dat het gevolg van Prins Chung zich ter aarde zou werpen, schijnt van Duitsche zijde te zijn afgezien. De Keizer heeft hem alleen met zijn tolk ontvangen. Vóór zijne komst zond de Prins aan den Keizer een telegram van dankbetuiging voor de „genadige opheffing der moeilijkheden." Het gezantschap blijft na afloop der boetedoening ongeveer 2 weken te Berlijn. Dan reist men naar Italië terug en vangt eene lange rondreis aan. De missie is nl. in de volgende Rijken op bezoek uitgenoodigd geworden: Italië, Engeland, België, Ver. Staten en Japan. Al deze uitnoodigingen zijn aangenomen. Het langdurig vertoef te Berlijn en de terugkeer naar Italië geven aan de andere bezoeken nu wel een eenigszins ander karakter en Duitschland behoeft zich daaraan niet meer te stooten. Wat wel het geval zou geweest zijn, wanneer alles zoo snel op elkander ware gevolgd als eerst bericht werd, dat geschieden zou. Het is dan als het ware een ander gezantschap geworden. De ontvangst van het gezantschap aan het station te Potsdam geschiedde zonder eenig militair vertoon. Er waren rijtuigen, maar zonder escorte. Na afloop der audiëntie wordt het gezantschap niet langer als gast des Keizers beschouwd, maar van de Chineesche ambassade.

— Keizer Wilhelm ontving den Chineeschen Prins Chung, die eerst eene toespraak hield en daarna plechtig een op gele zijde door den Keizer van China eigenhandig geschreven brief overhandigde, waarin innig leedwezen wordt betuigd over het vermoorden van den gezant Von Ketteler. De Keizer antwoordde, gaarne te willen gelooven, dat de Keizer van China persoonlijk vreemd is geweest aan de misdaad van de vermoording van Ketteler en de verdere gewelddaden. Des te zwaarder schuld treft zijne raadslieden en zijne Regeering. Als de Keizer van China de Regeering in 't vervolg streng in den geest der voorschriften van het volkenrecht en de gebruiken van beschaafde natiën leidt, zal ook de wensch des Keizers van China vervuld worden: dat tusschen Duitschland en China weder evenals vroeger bestendig vreedzame en vriendschappelijke betrekkingen heerschen, welke aan beide volken en de geheele menschelijke beschaving tot zegen strekken. Met den oprechten, ernstigen wensch, dat dit zoo zijn moge, heette de Keizer Zijne Keizerlijke Hoogheid welkom. Omtrent de audiëntie en wat daaraan voorafging, worden de volgende aardige bijzonderheden vermeld: In een eenvoudig tweespan, slechts met een bediende op den bok, reed de boeteprins uit de oranjerie naar het nieuwe paleis, in welke troonzaal Keizer Wilhelm door zijn geheelen hofstaat omgeven, hem afwachtte. Opzettelijk liet men hem door een lange reeks van vertrekken wandelen, vol soldaten van de wacht, en waar officieren van hoogen rang en waardigheidsbekleeders niet de minste notitie namen van den voorbijgaanden Prins. In de troonzaal zat Keizer Wilhelm, volgens de beschrijving van een ooggetuige, somber en statig op zijn gouden en purperen troon; hij was gekleed in de witte kurassiers-uniform, waarop rouwfleors bevestigd was; op zijn hoofd rustte de stalen helm en in zijn vuist klemde hij een glinsterenden Maarschalksstaf. Zoo ontving hij met van toorn fonkelende oogen het bedeesd nader tredende Chineesche Prinsje. Keizer Wilhelm bleef zitten, terwijl de Prins zijne toespraak hield en den brief overhandigde, en evenzoo, op zijn troon zittend, antwoordde hij, met groote stemverheffing, dat in het zenden van een boetgezant alléén geen behoorlijke voldoening lag; het zou van de toekomstige houding van den Keizer van China en diens Regeering afhangen, van welken aard de betrekkingen tusschen de beide natiën voortaan zouden zijn. De Prins was onder het maken van buigingen de troonzaal binnengekomen, en eerst toen de Keizer hem met een trotsch gebaar wenkte, was hij den troon genaderd. Weder wenkte de Keizer, en nu verliet de Prins ruggelings en met herhaalde buigingen de zaal, waar de Keizer troonde. Daarmede was de boete volbracht. En op slag werd nu de Prins heel anders behandeld. In de voorvertrekken presenteerden de wachthebbende soldaten het geweer, en al de hovelingen bogen zich diep voor een bloedeigen broer van den Keizer van China! De regimentsmuziek weerklonk, toen de Prins het Paleis verliet en een heel eskadron roode huzaren van de Keizerlijke garde vloog naar het rijtuig toe om als eerewacht te dienen bij den terugrit naar de oranjerie. — In den loop van den namiddag bracht de Keizer een bezoek aan den jongen Prins en maakte een tochtje met hem over de meren van de Havel. Later werd de Prins aan de Keizerin voorgesteld en bleef bij de keizerlijke familie vroegmalen.

**Engeland.** — Op de verschrikkelijke beschuldigingen, die door ooggetuigen tegen de britsche Regeering worden ingebracht betreffende den toestand in de refugié-kampen op het zuid-afrikaansche oorlogsterrein, heeft John Brodrick, de minister van Oorlog, verklaard, dat het tegenwoordige voedingsstelsel door de autoriteiten bevredigend wordt geacht. Ook de gezondheidstoestand was naar omstandigheden steeds zoo goed mogelijk geweest, en wat de sterfte betreft, deze had gedurende de maand Mei voor al de kampen met 27,886 geïnterneerden een cijfer aangewezen van 222 personen, dus ongeveer 10 procent, welke berekening vrijwel overeenstemt met hetgeen door den *Times*-correspondent te Bloemfontein wordt gemeld. Een weerlegging van de voorstelling, door miss Hobhouse gegeven in haar uitvoerig rapport, liet de minister wijselijk achterwege. Des ondanks schijnt het Parlement zijn verzekeringen bij wijze van zoete koek te hebben opgegeten, en bij de berekening, dat 222 sterfgevallen per maand een cijfer van 2664 per jaar geven, tamelijk koud te zijn gebleven. Juist zooals een gedeelte der liberalen dat blijft tegenover de van verontwaardiging gloeiende redevoeringen zijner voornaamste leiders! Wij bedoelen de liberalen van het slag hetwelk de rede van den oud-minister Asquith toejuichte, die als protest tegen de jongste speeches zijner politieke geestverwanten Bannermann, Morley en Harcourt te Zuid-Essex betoogde, dat het onmogelijk was aan de zuid-

# TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen

**NEW-YORK,**

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAZAO.

| 1901. | Philad. | Zulia | Caracas | Marcb. | Philad. | Zulia |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Vertrekt van New-York | Oct. 5 | Oct. 12 | Oct. 19 | Oct. 26 | Nov. 2 | Nov. 9 |
| Komt aan te San Juan | 10 | | 24 | | 7 | |
| Vertrekt van „ | 11 | | 25 | | 8 | |
| Doet Curazao aan | 13 | | 27 | | 10 | |
| Komt aan te La Guaira | 14 | 19 | 28 | Nov. 2 | 11 | 16 |
| Vertrekt van „ | 16 | 20 | 30 | 3 | 13 | 17 |
| Komt aan te Pto. Cabello | 17 | | 31 | | 14 | |
| Vertrekt van „ | 18 | | Nov. 1 | | 15 | |
| Komt aan te Curazao | 19 | 21 | 2 | 4 | 16 | 18 |
| Vertrekt van „ | 20 | 28 | 3 | 11 | 17 | 25 |
| Doet La Guaira aan | 21 | | 4 | | 18 | |
| „ Ponce „ | | 30 | | | | 27 |
| „ San Juan „ | 23 | | 6 | 13 | 20 | |
| Komt aan te New-York | 28 | Nov. 5 | 11 | 19 | 25 | Dec. 3 |

## Dienst tusschen Curazao en Maracaibo.

| | Merida | Zulia | Merida | Marcb. | Merida | Zulia |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Vertrekt van Curazao | Oct. 14 | Oct. 21 | Oct. 28 | Nov. 4 | Nov. 11 | Nov. 18 |
| Komt aan te Maracaibo | 15 | 22 | 29 | 5 | 12 | 19 |
| Vertrekt van „ | 18 | 26 | Nov. 1 | 9 | 15 | 23 |
| Komt aan te Curazao | 19 | 27 | 2 | 10 | 16 | 24 |

afrikaansche republieken haar onafhankelijkheid terug te schenken. Een Zuid-Afrikaansche Statenbond onder britsch bestuur — ziedaar voor de toekomst Asquith's ideaal! Deze advocaat en zijn vrienden — hoe sterk hun getal is, kwam tot dusverre niet met juistheid aan het licht — vormen dus wat men zou kunnen noemen de imperialistisch-liberale partij. Zij varen, wat Engeland's staatkunde tegenover de Boerenstaten betreft, in één schuitje met Chamberlain, Milner en Rhodes en met de mannen der commissie voor kolonisatie in Zuid-Afrika, die in hun pas verschenen verslag van oordeel zijn, dat, teneinde daarginds "één door en door britsche bevolking" te vestigen, groot genoeg om de herhaling van ongeregeldheden te voorkomen, door Engeland krachtige pogingen moeten worden aangewend. Anders, zeggen zij, zouden al het bloed en al de schatten, door ons ten offer gebracht, jammerlijk verspild zijn geweest. Allen, die evenals Bannerman en het meerendeel der liberalen meenen, dat ellende en dood — welke de Boerenvrouwen en -kinderen in de kampen van alle zijden omringen en bedreigen — waarlijk niet de middelen zijn om voor Zuid-Afrika een „door en door britsche bevolking" te verkrijgen, behooren, volgens de Jingo-pers, tot de klein-Engelanders, welke naam ongeveer de beteekenis heeft van "landverrader."

**Oostenrijk.** — Aan de Los-van-Rome-beweging in Oostenrijk gaat het blijkbaar niet naar den vleeze. In het „Brünner Deutschen Blatt" slaken althans de moravische oud-Katholieken een noodkreet. „Onze middelen zijn, helaas, bijna uitgeput," roepen zij, „en wij zien ons genoopt, tot onze landgenooten de bede te richten: „Helpt ons, anders treedt in de Los-van-Rome-beweging een stilstand in!" Een beweging der geesten die ophoudt, zoodra de bodem der geldkist zichtbaar wordt, is toch wel een armzalig schouwspel, dat medelijden wekt!

## Advertentien.